

"Vi som är födda på 40-talet behärskar väl 1800-talstexter hyfsat men den nya generationen är inte vana vid något annat än texter skrivna på dator, säger Mats J Larsson, Lomma släktforskarförening, som lett många kurser i paleografi. Bilden är från ett annat släktforskarprogram, hos Kullabygdens släktforskare i januari 2024. FOTO: MATHILDA AHLBERG

Kurs i paleografi ska hjälpa släktforskare

Släktforskning

I Lomma skickades en enkät ut till medlemmarna i släktforskarföreningen. "Vad vill ni lära er mer om?" Svaret var tydligt - paleografi. Alltså konsten att tyda gamla skrifter. Nu planeras en kurs till hösten.

Mats J Larsson och Eva Karlsson, som är med i föreningens styrelse ska hålla i paleografi-kursen.

- Vi skickade ut en enkät för ett halvår sen och undrade vad medlemmarna var intresserade av, och då var det detta. Jag skulle hålla det för troligt att man får samma svar i andra föreningar, säger Mats som förutom att vara aktiv i styrelsen är redaktör för flera släktforskarblad.

Redan som 21-22-åring då han läste historia i Lund, fick han nosa på ämnet paleografi men då hade han aldrig kunnat tro att det var något han skulle återkomma till. Fyrtio år senare började han släktforska och insåg vilka nycklar det skulle ge honom.

På sätt och vis en central och självklar del i släktforskningen, menar Mats J Larsson. Kommer du över ett dokument du inte klarar av att tyda kan det innebära att du kör fast helt, du går miste om värdefulla detaljer.

Det är ju en utmaning att läsa ur gamla domböcker och kyrkböcker. Vi som är

födda på 40-talet behärskar väl 1800-talstexter hyfsat men den nya generationen är inte vana vid något annat än tryckta texter eller texter skrivna på dator, säger Mats J Larsson.

Han har lett kurs i paleografi under femton terminer i Kristianstad. Då får varje deltagare ta med sig ett problem de stött på i sitt släktforskande, textpassager man inte kunnat tyda och så hjälps man åt att tyda det.

Till höstens kurs i Lomma provar Mats och Eva ett nytt och mer uppstyrt format med en kursbok med övningar. Det blir fyra tillfällen med två veckor mellan varje, där deltagarna kommer få läxor.

Som lärare uppskattar jag att träffa nya elever, de är otroligt entusiastiska. Och den som lär mest, det är jag, säger Mats.

I höst är det 20 år sedan Mats började och det har gått framåt med tekniken minst sagt.

När jag började fick man skicka efter mikrokort och gå till biblioteken som hade mikrokorssläsare. Nu behöver man inte träffa en enda människa egentligen för att släktforska, det är på gott och ont.

Fastän så länge är de handskrivna kyrk- och domböckerna, som orsakar både huvudbry och nyfikenhet, förtädda och inscannade i det skick de är. Att dokumenten finns tillgängliga på en da-

Mats J Larsson har lett många kurser i paleografi. FOTO: HANS BJERNEVIK

Som lärare uppskattar jag att träffa nya elever, de är otroligt entusiastiska.

Mats J Larsson.

torskärm i stället för i en bok, har egentligen inte gjort dem enklare att tyda.

Mats ska vara funktionär och reporter under släktforskarprogram i Malmö 24-25 augusti och ser fram emot föredragen han ska lyssna på och att hjälpa folk som kommer med frågor.

Sydsvenskan har tidigare skrivit om släktforskarprogram i Malmö där bland annat forskning med hjälp av DNA-analys kommer vara ett ämne på tapeten.

- Jag ägnar mig inte åt DNA-forskning. Det finns ett enkelt svar, tiden räcker inte till. Jag tror inte det skulle vara något så där väldigt överraskande, jag har bra koll genom vanlig traditionell släktforskning, säger Mats J Larsson.

Han minns början på sitt egna tragglande under flera terminer då han ville lära sig paleografi. Det var mödan värt. I sin egen släktforskning har han i något led lyckats komma så långt bak som till 1500-talet.

Dorte Gottlieb
familj@hdsydsvenskan.se

Fakta Paleografi
Paleografi är "vetenskapen om skriftens utveckling och användning i äldre tid samt läsning och tolkning av handskrifter". För de som bedriver släkt- och lokalhistorisk forskning är det en

viktigt tillgång att kunna tyda gamla skrifter. Den så kallade "tyska stilen" eller frakturstilen är den stil som man ser mest av i svenska arkiv men som många ofta har svårt att tyda.